

Київський національний університет  
будівництва і архітектури  
Кафедра містобудування

Шифр спеціальності <b>191</b>	Назва спеціальності, освітньої програми <b>Архітектура та містобудування. Містобудування</b>	Сторінка 1 з 8
----------------------------------	---	----------------

«Затверджую»

Завідувач кафедри  
Надія ШЕБЕК 

« 19 » травня 2023 р.

Розробник силабусу -  
проф. каф. Олександр СЕДАК 



## СИЛАБУС

### «Реконструкція поселень»

(назва освітньої компоненти (дисципліни))

<b>1) Шифр за освітньою програмою:</b> <u>ВК 01.06</u>
<b>2) Навчальний рік:</b> 2022-2023
<b>3) Освітній рівень:</b> другий магістерський рівень вищої освіти
<b>4) Форма навчання:</b> денна
<b>5) Галузь знань:</b> 19 «АРХІТЕКТУРА ТА БУДІВНИЦТВО»
<b>6) Спеціальність, назва освітньої програми:</b> 191 «АРХІТЕКТУРА ТА МІСТОБУДУВАННЯ». Освітньо-наукова програма «МІСТОБУДУВАННЯ»
<b>8) Статус освітньої компоненти:</b> (обов'язкова чи вибіркова) <b>вибіркова</b>
<b>9) Семестр:</b> 2-й семестр
<b>11) Контактні дані викладача:</b> (зазначається посада, вчений ступінь, ПІБ викладача, корпоративна адреса електронної пошти, телефон, посилання на сторінку викладача на сайті КНУБА) проф. кафедри містобудування КНУБА, канд. арх. / Ph.D. (Architektira), доцент Седак Олександр Ігорович, <a href="mailto:siedak.oi@knuba.edu.ua">siedak.oi@knuba.edu.ua</a> <a href="https://www.knuba.edu.ua/vidomosti-pro-vikladachiv-kafedri-mistobuduvannya/">https://www.knuba.edu.ua/vidomosti-pro-vikladachiv-kafedri-mistobuduvannya/</a>
<b>12) Мова викладання:</b> українська
<b>13) Пререквізити</b> (дисципліни-попередники, які необхідно вивчити, щоб слухати цей курс): Концептуальне архітектурне проєктування містобудівних та ландшафтно-рекреаційних об'єктів, Вступ в містобудівне проєктування, Типологія містобудівних об'єктів, Наукові дослідження в містобудуванні, Соціально-економічні та екологічні засади містобудівної діяльності.
<b>14) Мета курсу:</b> підвищення якості підготовки архітекторів-містобудівників в умовах гострої потреби фахівців в галузі охорони та збереження архітектурної, культурної та природної спадщини міст, що знаються з методами та прийомами роботи в умовах унікального чи цінного історичного міського середовища та цінних природних ландшафтів.

Шифр спеціальності <b>191</b>	Назва спеціальності, освітньої програми <b>Архітектура та містобудування.</b> <b>Містобудування</b>	Сторінка 1 з 8
----------------------------------	---	----------------

**15) Результати навчання:**

№	Програмний результат навчання	Метод перевірки навчального ефекту	Форма проведення занять	Посилання компетентності
1.	<b>ПРН01.</b> Володіти знаннями щодо основних понять, термінів і значень, мови професійного спілкування в сфері архітектури та містобудування: архітектури будівель і споруд, реконструкції, реставрації архітектурних об'єктів	Опитування	Лекції та практичні заняття	<b>ЗК02.</b> Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях. <b>ЗК03.</b> Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності. <b>ЗК13.</b> Здатність працювати в міжнародному контексті. <b>ФК01.</b> Здатність до розуміння основних науково-теоретичних положень гуманітарних, соціально-економічних та історичних наук <b>ФК04.</b> Знання та науково-теоретичне розуміння особливостей розвитку історичних і сучасних стилів у мистецтві, архітектурі, містобудуванні та дизайні України та зарубіжних країн, еволюції архітектури, мистецтв, дизайну, синтезу мистецтва і архітектури <b>ФК17.</b> Здатність до розуміння теорії реконструкції, реставрації об'єктів архітектури, розробки планів комплексної реконструкції будівель і споруд, реставрації пам'яток архітектури, реновації, ревіталізації архітектурних об'єктів, реконструкції історичної забудови, технологічних, правових питань реконструкції, реставрації, охорони пам'яток архітектури
2.	<b>ПР02.</b> Володіти знаннями нормативної бази архітектурно-містобудівних, архітектурно-середовищних проектів реконструкції та реставрації існуючих об'єктів	Опитування/тестування	Лекції та практичні заняття	<b>ЗК11.</b> Здатність проводити дослідження на відповідному рівні. <b>ЗК12.</b> Здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня <b>ЗК13.</b> Здатність працювати в міжнародному контексті <b>ФК05.</b> Здатність збирати, накопичувати і використовувати інформацію щодо законодавчих документів,

Шифр спеціальності <b>191</b>	Назва спеціальності, освітньої програми <b>Архітектура та містобудування.</b>	Сторінка 1 з 8
		державних будівельних норм і правил у сфері архітектури, містобудування, реконструкційних і реставраційних робіт. <b>ФК09.</b> Здатність до участі в підготовці архітектурно-планувальних завдань на концептуальне, експериментальне проектування, в організації процесу розробки стратегії проектування з використанням даних щодо натурних обстежень, обмірних і геодезичних робіт, розрахунку балансу території, структури населення, мереж культурно-побутового обслуговування
3. <b>ПРО4.</b> Формувати дані передпроектного аналізу архітектурно-містобудівних об'єктів і територій, відведених під забудову, реконструкцію чи реставрацію	Виконання клаузури	Лекції та практичні заняття <b>ЗК11.</b> Здатність проводити дослідження на відповідному рівні <b>ЗК12.</b> Здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня <b>ЗК13.</b> Здатність працювати в міжнародному контексті <b>ФК03.</b> Знання і розуміння теоретико-практичних методологічних основ архітектурного проектування, основ типології будівель і споруд <b>ФК06.</b> Здатність до системного аналізу і оцінки природно-кліматичних, екологічних, інженерно-технічних, соціально-демографічних і архітектурно-містобудівних умов архітектурного експериментального, концептуального проектування та моделювання <b>ФК13.</b> Знання та розуміння особливостей виробництва, використання сучасних будівельних матеріалів і технологій при прийнятті інноваційних проектних рішень при реконструкції та реставрації історичних і сучасних пам'яток архітектури і містобудування

Шифр спеціальності <b>191</b>	Назва спеціальності, освітньої програми <b>Архітектура та містобудування.</b>	Сторінка 1 з 8
----------------------------------	--	----------------

4	<b>ПРО6.</b> Розробляти комплексні архітектурно-містобудівні проекти реконструкції та реставрації існуючих об'єктів	Виконання клаузури	Лекції та практичні заняття	<b>ЗК11.</b> Здатність проводити дослідження на відповідному рівні <b>ЗК12.</b> Здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня <b>ЗК13.</b> Здатність працювати в міжнародному контексті <b>ФК06.</b> Здатність до системного аналізу і оцінки природно-кліматичних, екологічних, інженерно-технічних, соціально-демографічних і архітектурно-містобудівних умов архітектурного експериментального, концептуального проектування та моделювання <b>ФК13.</b> Знання та розуміння особливостей виробництва, використання сучасних будівельних матеріалів і технологій при прийнятті інноваційних проектних рішень при реконструкції та реставрації історичних і сучасних пам'яток архітектури і містобудування
---	---	-----------------------	--------------------------------	---

**16) Структура курсу:**

Лекції, год.	Практичні заняття, год.	Лабораторні заняття, год.	Курсовий проект/ курсова робота РГР/контроль- на робота	Самостійні робота здобувача, год.	Форма підсумко- вого контролю
<b>20</b>	<b>10</b>	-	<b>РГР</b>	<b>60</b>	<b>Іспит</b>
<b>Сума годин:</b>				<b>90</b>	
<b>Загальна кількість кредитів ECTS</b>				<b>3</b>	
<b>Кількість годин (кредитів ECTS) аудиторного навантаження:</b>				<b>30 (1,0)</b>	

**17) Зміст курсу:** (окремо для кожної форми занять – Л/Пр/Лаб/ КР/СРС)

**Змістовний модуль 1. Історичний досвід реконструкції міст**

Лекції -

**Тема 1.** Поняття «місто». Еволюція планувальної системи та забудови поселень в процесі їх історичного розвитку. Розвиток теорії та практики реконструкції поселень, світовий та вітчизняний досвід перепланування міст. (2 акад. год.).

**Тема 2.** Феномен архітектурно-просторового розвитку міста. Місто і природний ландшафт. Полісемантичність символу "місто" в культурах народів світу. (2 акад. год.).

**Тема 3.** Комплексна реконструкція як дієвий метод містобудівної проектної діяльності. Барон Осман та проведена ним корінна реконструкція («османізація») Парижу. (2 акад. год.).

**Тема 4.** Ідеальні міста минулого і сучасності – причини періодичного відродження ідеї їх створення й накопичений досвід проектування. Реконструкція міст за часів тоталітаризму ХХ століття. Формування

міст-символів: Нової Германії (столиці III рейху -Берліну), фашистської Італії – Риму та «оновленої» Москви. (2 *акад. год.*).

**Тема 5.** Практика відновлення (реконструкції) зруйнованих війною поселень (2 *акад. год.*).

### **Змістовний модуль 2. Особливості сучасної реконструкції поселень**

Лекції -

**Тема 6.** Нова парадигма сучасних містобудування й архітектури, її вплив на архітектурно-будівельний комплекс (2 *акад. год.*).

**Тема 7.** Міський простір як антропологічний феномен. Нові концепції організації міського простору в сучасному містобудуванні. (2 *акад. год.*).

**Тема 8.** Досвід реконструкції історичних центрів міст: сучасні методи удосконалення їх функціональної та планувально-просторової структури (2 *акад. год.*).

**Тема 9.** Передпроектні дослідження при перетворенні історичних поселень. Відмінності та особливості «жорсткої» й «м'якої» реконструкції. Поетапний кварталний метод реконструктивних перетворень як результативний підхід до збереження й удосконалення середовища поселення, що історично склалося. (2 *акад. год.*).

**Тема 10.** Принципи та прийоми вирішення найактуальніших проблем сучасних поселень. «Мертві» поселення та міста-примари: досвід їх адаптації та можливого реконструктивного оновлення (2 *акад. год.*).

### **Змістовний модуль 3. Методологічні основи реконструкції поселень**

Практичні -

**Тема 11.** Етапність розвитку планувальної структури історичних поселень різних регіонів України, оцінка елементів планування за часом їх формування та ступенем збереженості (за історичними та сучасними планами) (2 *акад. год.*).

**Тема 12.** Архітектурно-містобудівний порівняльний аналіз існуючих та втрачених складових історичного середовища, вибір прийому їх відновлення (на прикладі міст різних регіонів України) (2 *акад. год.*).

**Тема 13.** Визначення методів реконструктивного втручання в історичне середовище міст, обґрунтування принципів “контрасту” чи “нюансу” в забудові вулиць, що історично склалися (на прикладі міст різних регіонів України) (2 *акад. год.*).

**Тема 14.** Розробка концепції пошукових пропозицій з реконструкції міського середовища середнього чи малого міста з його пристосуванням до сучасних вимог розвитку (2 *акад. год.*).

**Тема 15.** Вирішення інженерно-технічних питань реконструкції: композиційно-просторової та планувальної структури поселення, інженерно-транспортної системи, стилістичного характеру забудови, методів збереження й пристосування архітектурної спадщини, оздоровлення та благоустрою території (2 *акад. год.*).

(По кожній з тем курсу підготовлені презентації у програмі «Power Point»).

**РГР – у вигляді експрес-проекту** (тематика, зміст): за темою: «Реконструкція поселення» (тема проекту розвиває курсовий проект з територіального розвитку заданого за курсом «Архітектурне проектування» малого чи середнього міста з проблеми його територіального розвитку, надаються додаткові матеріали та підоснови до його виконання)

#### **18) Основна література:**

1. Кодін В.О. Основи реконструкції історичних міст: Навч. посібник. – Х.: ХНАМГ, 2009. – 172 с.
2. Кушніренко М.М. Методи передпроектного аналізу в містобудуванні: Навч. посібник. – К.: ГЗМН Віпол, 1996. – 162 с.
3. Петришин Г.П. та інші. Історичні архітектурно-містобудівні комплекси. Науково-методичні дослідження: Навчальний посібник / Г.П.Петришин, У.І.Іваночко, Ю.В.Ідак, С.І.Попилко. - Львів: Вид-во Нац. ун-ту «Львівська політехніка», 2006.
4. Посацький Б.С. Основи урбаністики. – Львів: Вид-во Нац. ун-ту «Львівська політехніка», 2001. - 242 с.
5. Посацький Б.С. Простір міста і міська культура (на зламі ХХ-ХХІ ст.). – Львів: Вид-во Нац. ун-ту «Львівська політехніка», 2007. - 206 с.
6. Фомін І.О. Основи теорії містобудування / Підручник. - К.: Наукова думка, 1997. – 191с.

#### **Енциклопедичні, довідкові, методичні та нормативні джерела**

7. Закон України «Про охорону культурної спадщини» // Відомості Верховної ради України. - 2000 р. - № 39; 2002 р. - № 16.
8. Бачинська Л. Г. Містобудівні аспекти реконструкції: Навч. програма та метод. вказівки до вивчення спецдисципліни / Київськ. нац. ун-т буд-ва і архіт. – К.: КНУБА, 2008. – 48 с.
9. Бачинська Л. Г. Реконструкція та нове будівництво в історично сформованому середовищі: Житлові будинки: Навчальна програма та методичні вказівки до вивч. спецдисц.: Для студ. спец. 7.120102 "Архіт. будів. і споруд": за спец. "Реконстр. і реставрація" / Київськ. нац. ун-т буд-ва і архіт. – К., 2008. – 56 с.

Шифр спеціальності <b>191</b>	Назва спеціальності, освітньої програми <b>Архітектура та містобудування.</b>	Сторінка 1 з 8
----------------------------------	--	----------------

10. Гусаков В. Регулювання, використання і забудова територій населених пунктів (зонінг): Довідник / В.Гусаков, У.Валетта, В.Нудельман, О.Вашкулат. - К., 1996. - 85 с.
11. Довідник проектувальника. Містобудування / Розд.: Планування міських агломерацій. - К.: Укрархбудінформ, 2001. - 188 с.; II видання. - К.: Укрархбудінформ, 2001. - 188 с.
12. Інструкція до складання історико-архітектурних опорних планів населених місць України / Держбуд України. - К., 1992. - 26 с.
13. Містобудування: Довідник проектувальника / За ред. Т.Ф.Панченко. - К.: Укрархбудінформ, 2000. - 192 с.
14. Пам'ятники архітектури та містобудування України: Довідник Держ. Реєстру націон. культ. надбання / За ред. А.П.Мардера та В.В.Вечерського. - К.: Техніка, 2000. - 318 с.

**19) Додаткові джерела:**

1. Вечерський В.В. Втрачені об'єкти архітектурної спадщини України. - К.: НДІТІАМ, 2002. - 592 с.
2. Вечерський В.В. Спадщина містобудування України: Теорія і практика історико-містобудівних пам'яткоохоронних досліджень населених місць. - К.: НДІТІАМ, 2003. - 558 с.
3. Історико-культурні заповідники. Плани організації територій / За ред. В.В.Вечерського. - К.: СПД Павленко, 2014. - 256 с.
4. Історико-містобудівні дослідження: Васильків, Вінниця, Горлівка, Ізмаїл / За ред. В.В.Вечерського. - К., 2011. - 276 с.
5. Історико-містобудівні дослідження Керчі / В.П.Ієвлева, О.А.Кожушко, А.Ю.Закружецька, Т.А.Бобровський, Е.Ю.Градун; за ред. В.П.Ієвлевої. - Чернігів: ВАТ РВК Деснянська правда, 2011. - 180 с.
6. Історико-містобудівні дослідження Києва / За ред. В.В.Вечерського. - К.: Фенікс, 2011. - 454 с.
7. Історико-містобудівні дослідження Одеси / В.І.Тимофієнко, В.В.Вечерський, О.М.Сердюк, Т.А.Бобровський; за ред. В.В.Вечерського. - К.: Фенікс, 2008. - 156 с.
8. Історико-містобудівні дослідження: Суми, Миргород, Корець / За ред. В.В.Вечерського. - К.: Фенікс, 2013. - 334 с.
9. Історико-містобудівні дослідження Чернівців / В.В.Вечерський, Т.В.Скібіцька, О.М.Сердюк; за ред. В.В.Вечерського. - К.: Фенікс, 2008. - 106 с.
10. Тімохін В.О. Основи містобудування: Навч. посібник. - К.: ГЗМН, 1996. - 216 с.
11. Тімохін В.О. Архітектура міського розвитку. 7 книг з теорії містобудування. - К.: КНУБА, 2008. - 629 с.

**Інформаційні ресурси:**

1. <http://library.knuba.edu.ua/>

**20) Система оцінювання навчальних досягнень (розподіл балів):**

Поточне оцінювання			Підсумковий контроль (залік)	Сума
Змістовний модуль-1	Змістовний модуль-2	Змістовний модуль-3 (РГР, проектне завдання з реконструкції поселення)		
<b>20</b>	<b>20</b>	<b>50</b>	<b>10</b>	<b>100</b>

**21) Умови допуску до підсумкового контролю:**

Відвідування лекцій та практичних занять, виконання РГР.

**22) Політика щодо академічної доброчесності:**

Необхідним є повна відповідність виконаних студентом робіт засадам академічної доброчесності.

**23) Посилання на сторінку електронного навчально-методичного комплексу дисципліни:**

<https://org2.knuba.edu.ua/course/view.php?id=1886>